

Zaštita osobnih podataka

A. Dmitrović

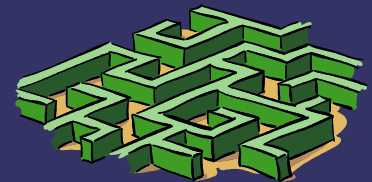
Hrvatski geološki institut

SF4, srpanj 2010

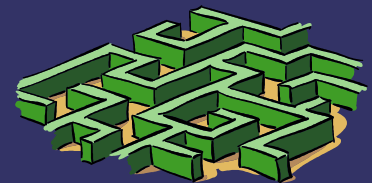
Zaštita privatnosti građana

- ❖ Zaštita privatnosti građana je relativno nova civilizacijska i pravna stečevina.
- ❖ Pravno izvorište, ako zanemarimo prethodna, uglavnom filozofska nastojanja, kodificirano je međunarodnim konvencijama.

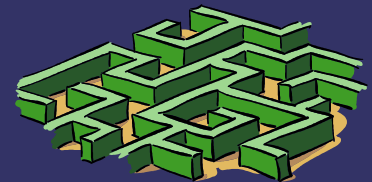
Opća konvencija UN o ljudskim pravima (1948.)

- ⇒ Nitko ne smije biti izvrgnut samovoljnom miješanju u privatni život, obitelj, dom i prepisku, niti napadima na čast i ugled.
- ⇒ Europska konvencija o ljudskim pravima (1950.)

Aspekti privatnosti

- ❖ Tjelesna privatnost
- ❖ Prostorna privatnost
- ❖ Informacijska privatnost
- ❖ Komunikacijska privatnost
- ❖ Medijska privatost

Domaći pravni izvori

USTAV REPUBLIKE HRVATSKE

Čl. 23. - fizička zaštita pojedinca

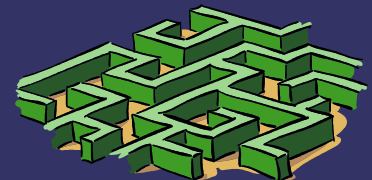
Čl. 34. - nedopušteno miješanje u obiteljsko i drugo okruženje

Čl. 37. - tajnost i zaštita osobnih podataka

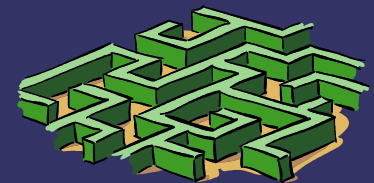
KAZNENI ZAKON

- Čl. 130. - povreda tajnosti pisama i drugih pošiljaka
- Čl. 131. - neovlašteno snimanje i prisluškivanje
- Čl. 132. - neovlašteno otkrivanje profesionalne tajne
- Čl. 133. - nedozvoljena uporaba osobnih podataka

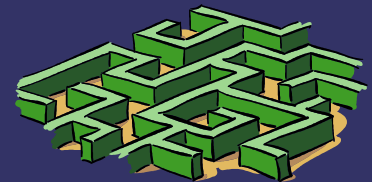
Drugi propisi

- ❖ Propisi koji reguliraju dodirna područja:
 - Zakon o radu
 - Zakon odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela
 - Zakon o telekomunikacijama
 - Zakon o elektroničkoj trgovini
 - Zakon o zaštiti potrošača
 - Zakon o pravu na pristup informacijama
 - Zakon o potvrđivanju Konvencije o kibernetičkom kriminalu
 - EU Directive on Privacy and Electronic Communications (E-Privacy Directive 2002) i t.d.

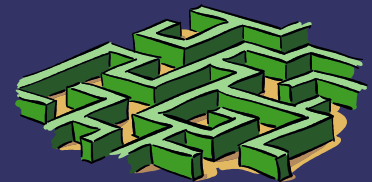
Razvoj individualizma

- ❖ Kršćanstvo: postupanje po savjesti
- ❖ Grčka filozofija:
 - Sokrat slijedi svog "daemona"
 - Preispitivanje svega razumom
 - Metoda: dijalektika
 - Zna da ne zna
 - Majeutika (primalja)

Demokracija

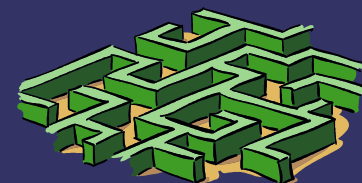
- ❖ Antička Grčka: pravo (i obaveza) svih slobodnih građana na odlučivanje o zajedničkim stvarima
- ❖ Politika kao produžetak etike

Građanska revolucija

Emancipiranje građana od okova feudalizma je korak u oslobađanju čovjeka kao individue.

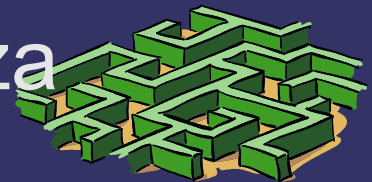
- Jednakost pred zakonom, političke slobode, pravo glasa, udruživanja i sloboda govora dio su tog civilizacijskog „paketa“ prava.
- Hegel je istočne civilizacije nazivao pretpovijesnima. Radi despotizma kao tipičnog oblika vlasti, zastale su na „prirodnoj“ razini i nisu razvile osobne, subjektivne slobode, niti znanost i tehnologiju.
- Samo čovjek čija egzistencija nije ugrožena može se smatrati slobodnim. Ekonomska razvijenost je nužan uvjet slobode pojedinca.
- Preduvjet slobode pojedinca je pravna država, vladavina zakona, odnosno pravna sigurnost.

Uloga tehnologije

- Dvostruka: oslobađajuća i potčinjavajuća
- Oslobađa od mukotrpnog rada, slobodno vrijeme
- Osamostaljuje se, postaje sama sebi svrha

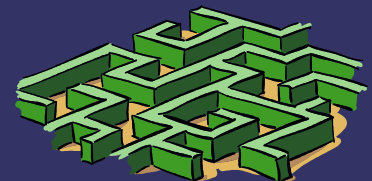
Podčinjava čovjeka zahtjevom za ekonomičnošću, mehaničkim

mijenjajući umjesto čovjeka, služeći umjesto profita

Zakon o zaštiti osobnih podataka

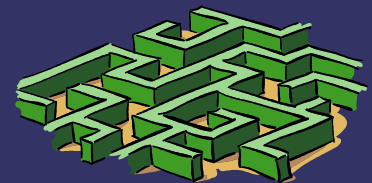
- ❖ Uređuje se zaštita osobnih podataka o fizičkim osobama te nadzor nad prikupljanjem, obradom i korištenjem osobnih podataka u Republici Hrvatskoj
- ❖ <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/305952.html>

Pojmovi iz zakona o zaštiti osobnih podataka

❖ Osobni podatak

Svaki podatak koji se odnosi na identificiranu fizičku osobu ili fizičku osobu (ispitanik) koja se može identificirati – idenitet se može utvrditi izravno ili neizravno

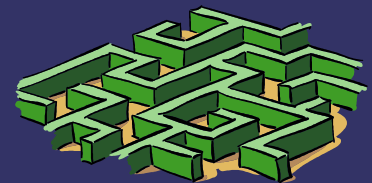
❖ Obrada osobnih podataka

Svaka radnja izvršena na osobnim podacima, bilo automatskim sredstvima ili ne, prikupljanje, snimanje, organiziranje, spremanje, prilagodba ili izmjena, povlačenje, uvid, korištenje, otkrivanje putem prijenosa, objavljivanje ili na drugi način učinjenih dostupnim, svrstavanje ili kombiniranje, blokiranje, brisanje ili uništavanje, te provedba logičkih, matematičkih ili drugih operacija s tim podacima

❖ Zbirka osobnih podataka

Svaki skup osobnih podataka koji je dostupan prema posebnim kriterijima, bilo centraliziranim, decentraliziranim ili raspršenim na funkcionalnom ili zemljopisnom temelju i bez obzira na to da li je sadržan u računalnim bazama osobnih podataka ili se vodi temeljem drugih tehničkih pomagala ili ručno

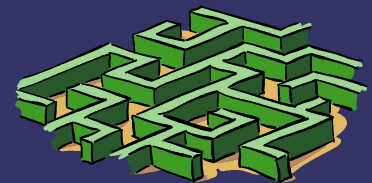
Voditelj zbirke osobnih podataka

- ⇒ *Fizička ili pravna osoba, državno ili drugo tijelo koje utvrđuje svrhu ili način obrade osobnih podataka*
- ⇒ *Kada je svrha i načini obrade propisani zakonom, istim se zakonom određuje i voditelj zbirke osobnih podataka*

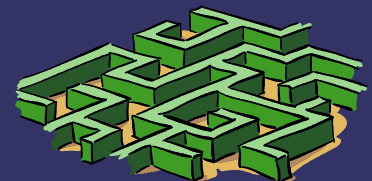
❖ Izvršitelj obrade

Voditelj zbirke može u svezi s obradom ugovorom pojedine poslove iz svog djelokruga povjeriti drugoj fizičkoj ili pravnoj osobi – izvršitelju obrade

Korisnik

- ⇒ Fizička ili pravna osoba, državno ili drugo tijelo kome se osobni podaci mogu dati radi obavljanja redovitih poslova u okviru njegove zakonom utvrđene djelatnosti

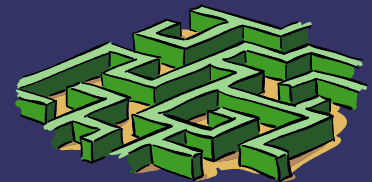
Privola ispitanika

*slobodno dano i izričito očitovanje volje
ispitanika kojom on izražava svoju
suglasnost s obradom njegovih podataka
u određene svrhe*

Obrada osobnih podataka

- ❖ Voditelj zbirke podataka smije obrađivati osobne podatka samo **uz uvjete utvrđene Zakonom** o zaštiti osobnih podataka i posebnim zakonima i za to odgovara
- ❖ Osobni podaci mogu se prikupljati i obrađivati **jedino u svrhu s kojom je ispitanik upoznat** i koja je izričito navedena, odnosno u svrhu koja je podudarna sa svrhom prikupljanja
- ❖ Osobni podaci moraju biti **bitni za postizanje određene svrhe i ne smiju se prikupljati u opsegu većem** nego što je nužno za utvrđenu svrhu

- ❖ Osobni podaci moraju biti točni, potpuni i ažurni
- ❖ Čuvaju se u obliku koji dopušta identifikaciju ispitanika ne duže no što je potrebno za svrhu za koju su prikupljeni
- ❖ Smiju se prikupljati samo uz privolu ispitanika i u slučajevima predviđenim zakonom
- ❖ Smiju se prikupljati i obrađivati samo u svrhu za koju je ispitanik dao privolu

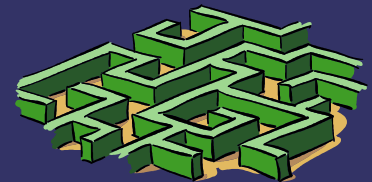
- ❖ Ispitanik ima pravo u svako doba odustati od dane privole i zatražiti prestanak daljnje obrade njegovih podataka
- ❖ Ispitanik ima pravo usprotiviti se obradi osobnih podataka u svrhe marketinga
- ❖ Osobni podaci se bez privole ispitanika smiju prikupljati i obrađivati samo u slučajevima predviđenim zakonom
- ❖ Bez privole ispitanika smiju se obrađivati za potrebe povijesne, statističke ili znanstvene svrhe, ako su depersonalizirani

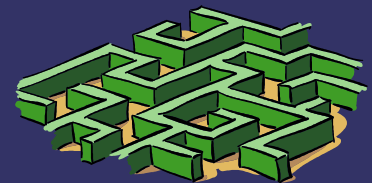
Obrada posebnih kategorija osobnih podataka

Zabranjeno je prikupljanje i daljnja obrada podataka koji se odnose na:

- rasno ili etičko podrijetlo
- politička stajališta
- vjerska ili druga uvjerenja
- sindikalno članstvo
- zdravlje ili spolni život
- kazneni ili prekršajni postupak

Zabrana se **ne odnosi** na obrade u okviru ustanove, udruženja ili drugog neprofitnog tijela **s političkom, vjerskom** ili drugom svrhom pod uvjetom da se obrada odnosi **isključivo na njihove članove** te da podaci **ne budu otkriveni trećoj strani bez prethodnog pristanka** ispitanika

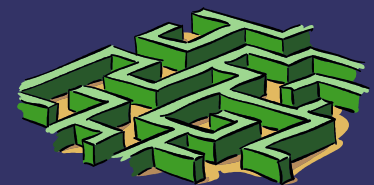
Prava ispitanika

Voditelj obrade dužan je u roku od 30 dana na zahtjev ispitanika:

- Dostaviti potvrdu da li se osobni podaci (ispitanika) obrađuju ili ne
- Obavijestiti u razumljivom obliku o podacima (ispitanika) čija je obrada u tijeku i o izvoru tih podataka
- Omogućiti uvid u evidenciju zbirke osobnih podataka i uvid u osobne podatke (ispitanika)

- Dostaviti izvratke, potvrde ili ispise osobnih podataka (ispitanika) s naznakom svrhe i pravnog temelja prikupljanja, obrade i korištenja tih podataka
- Dostaviti ispis podataka o tome tko je i za koje svrhe i po kojoj pravnoj osnovi dobio na korištenje podatke (ispitanika)
- Dati obavijest o logici bilo koje automatske obrada podataka (ispitanika)

- Voditelj obrade dužan je
- Na zahtjev ispitanika ili ako sam uoči da su podaci nepotpuni, netočni ili neažurni, dopuniti, izmjeniti ili brisati nepotpune, netočne ili neažurne podatke
- O izvršenoj dopuni, izmjeni ili brisanju nepotpunih, netočnih ili neažurnih podataka (ispitanika) u roku od 30 dana izvijestiti osobu na koju se podaci odnose
- Unaprijed obavijestiti ispitanika o namjeravanoj obradi osobnih podataka u svrhe marketinga

Kaznene odredbe

- ❖ Novčanom kaznom od 20.000 do 40.000 kn kaznit će se:
 - Izvršitelj obrade koji prekorači granice svojih ovlasti
 - Voditelj zbirke koji ne uspostavi evidenciju ...
 - Voditelj zbirke koji ne osigura zaštitu ...
 - Voditelj zbirke koji onemogućí Agenciju ...

AZOP

- Agencija za zaštitu osobnih podataka
- <http://www.azop.hr>
- Popis svih zbirki osobnih podataka (atributi, pravna osnova itd.)
- Ne sadrži same osobne podatke
- Osobe odgovorne za osobne podatke u svakoj organizaciji
- Izuzete su male organizacije

